

flere Steder, at man er istand til at tilveiebringe en Lagation af mindre Eiendomme, som kan give den samme Betryggelse som ved Laan af Umyndiges Midler, uden at medføre de Omkostninger, som følge dermed. Det ærede Medlem for 5te Kredts (Nyenbøll) mente, at det vilde være en heldig Udvei, om man paalagde Staten Omkostningerne ved Lagationen, om man lod dem foreløbig udrede af Kreditkassen og senere godtgjøre af Staten. Et saadant direkte aarligt Tilskud fra Statskassen vil jeg for Principets Skyld overmaade nødtigt gaa ind paa, ligesom jeg i det Hele taget i Principet meget mere frygter de direkte Tilskud til disse Formaal, end jeg frygter for den indirekte og efter min Mening mere virksomme Hjælp, som ligger i Rentegarantien; men derpaa skal jeg paa et senere Standpunkt komme ind. En Vanskelighed synes jeg ogsaa, der maatte være, nemlig den, at som Indledning til Erhvervelsen af et Laan er det i Almindelighed Tilfældet, at man begynder med en Lagationsforretning. Det er meget vanskeligt for nogen Bestyrelse paa Forhaand at sige, om man vil indrømme Laanet. Man begynder med at sige: Læge Eiendommen og kom med din Begjæring. Nu vil jeg spørge det ærede Medlem, hvis Resultatet af en saadan Lagation, som i de fleste Tilfælde bliver forlangt, blev, at en saadan Ansøgning ikke blev bevilget, i det Dødelik det ikke leder til Laan, hvem skal saa bære Omkostningerne, skal Staten ogsaa bære dem i dette Tilfælde? Derimod kan jeg ikke Andet end tiltræde, hvad det ærede Medlem udtalte med Hensyn til en Bestræbelse for at sikkre de paagjældende smaa Laantagere mod Kommissionærens og andre Forretningsmænds Mellemkomst, og jeg antager, at der ikke vil være Noget iveien for igjennem vedtægtsmæssige Bestemmelser at ordne Sagen i den Retning, han har antydet. Jeg forstaar imidlertid ikke, at det ærede Medlem tillægger denne Side af Sagen saa overordentlig stor Betydning. De Beløb, der kunne tages af den Paagjældende, naar igrøvt Laantageren er en fornuftig Mand, som under fornøden Veiledning søger Hjælp der, hvor han kan vente at finde en billig Behandling, de Beløb, der kan forlanges for Udførelsen af saa simple Forretninger, vilde vistnok neppe kunne være saa betydelige, at det ærede Medlem vilde anse dem for meget store, naar han anser de Begunstigelses, der ere foreslaaede med Hensyn til Stempelpapir og Fritagelse for Gebyrer for Intet at regne. Men Hovedsagen bliver dog den, at Kreditforeningen vel kan besørge Forretningerne ved at sælge Obligationerne, men den kan ikke forandre Kursen. Deri ligger for mig et betydningsfuldt Spørgsmaal, og det er det: Er det muligt at holde disse Papirer i en nogenlunde rimelig Kurs? Dertil tror jeg, at Rentegarantien er fornøden. Man har sagt, det dreier sig her om at hibringe disse

Papirer en Forhøjelse af 1, 1½ eller 2 Pct. Det er ikke Tilfældet. Kursforhøjelsen, som Rentegarantien vil medføre, vilde ganske vist blive meget Mere. Jeg for min Del tror ikke, at Faren ved disse Obligationer, der støtte sig til Laan i smaa Eiendomme, vil være saa stor, som man fra anden Side har søgt at betegne den. Jeg tror, at Regjeringen kan sørge for en saadan Sikkerhed gennem Lagationerne, at der ikke vil være for Staten noget Væsentligt at tabe derved; men jeg indrømmer, og deri bestyrkes jeg ved, hvad der er udtalt her, at den almindelige Mening maaste vil være den, at det bliver dog et meget præfært Papir, som støtter sig til Sikkerhed i saa smaa Eiendomme, og at Kursen paa disse Papirer ikke vil blive den, der er paa andre Kreditforeningers Obligationer, men at den vil blive langt under. Derfor tror jeg, at en Kreditforening, grundet paa, funderet paa de smaa Eiendomme uden Statsgaranti vil blive uirksom, thi jeg tror ikke, at Papirerne ville kunne sættes uden med saadanne Tab, at Foranstaltningen ikke vil naae sit Maal. Men er det da i Virkeligheden nogen saadan overordentlig extraordinær Foranstaltning, at Staten støtter et gavnligt Formaal med Rentegaranti? Vi have dog set det før; jeg tror, det kan ske paa en saadan Maade, at Staten i Virkeligheden ikke risikerer stort derved, og jeg tror, at Formaalet i og for sig er stort nok til, at der maa og bør gøres Offre for at fremme det. Men Staten fører ikke noget tilstrækkeligt Tilsyn — bliver der sagt — saaledes som det er nødvendigt, naar der skal gives Statsgaranti. Ja, saa kan jo Tilsynet stærkes. Jeg anser det Tilsyn og den Virksomhed, som Staten iølge Lovforslaget kan udøve overfor de paatænkte Kreditforeninger, for ret betryggende. Staten kan jo gennem Vedtægterne tage forskellige Forbehold, træffe visse betryggende Foranstaltninger, navnlig har den, som jeg har udtalt, en væsentlig afgjørende Indflydelse paa Spørgsmaalet om Lagationerne og den Maade, hvorpaa de skulle foretages. Staten udnævner den ene Revisor, og den kan til enhver Tid træde til og gjøre sit Tilsyn virksomt. Finder man imidlertid ikke dette tilstrækkeligt, saa er jeg paa dette Punkt villig til at gaa videre og rette mig efter de Foranstaltninger, som maatte anses for betryggende; men jeg tror ikke, at de Begunstigelses, som man tænker at tilstaa de smaa Giere igjennem Stempelbegunstigelses, igjennem Sempelser i Erklæggelsen af Gebyrer i Forbindelse med billige Betingelser for Realisation af deres Eiendomme, ville være tilstrækkelige til, at man kan sige, at der er gjort noget Virkeligt til Fordel for det Formaal, man her tilstræber. — Man har yttret Tvivl, om der vilde blive tilstrækkeligt Begjærv om Laan, saa at de tilsigtede Kreditkasser virkelig faktisk kom i Virksomhed. Jeg vil sige, at jeg har god Grund til at tro, at der ikke kan